

Tomasz Schimanek
ekspert Akademii Rozwoju Filantropii w Polsce

Projekty w bibliotekach: po co, jak i z kim

IV KONGRES BIBLIOTEK PUBLICZNYCH • WARSZAWA • 21-22 PAŹDZIERNIKA 2013 ROKU

PLAN PREZENTACJI

1. Co to jest projekt ?
2. Po co realizować projekty ?
3. Jak planować i realizować projekty ?
4. Popróbujmy
5. Przykłady pomocnych narzędzi
6. O czym pamiętać?

CO TO JEST PROJEKT?

Co to jest projekt ?

Projekt to specyficzna metoda działania ludzi.

Jej specyfika polega na tym, że projekt:

- **służy realizacji określonego celu,**
- **polega na skoordynowaniu powiązanych ze sobą działań,**
- **jest ograniczony w czasie (ma określony początek i koniec) oraz posiada wydzielone zasoby,**
- **jest jednorazowy.**

Co to jest projekt ?

Projekt ≠ wniosek o dotację

Wniosek o dotację jest tylko zapisem projektu w formacie określonym przez darczyńcę, umożliwiającym pozyskanie środków na realizację projektu.

Wniosek o dotację powinien ułatwiać planowanie projektu, ale nie zawsze tak jest.

Co to jest projekt ?

Wkład → Realizacja → Wynik

Projekt **społeczny** czyli taki, którego cele dotyczą zaspokajania potrzeb ludzi, na przykład w społeczności lokalnej.

PO CO REALIZOWAĆ PROJEKTY ?

Po co realizować projekty ?

Dlaczego warto działać metodą projektu?

- od kilkudziesięciu lat na świecie, a od kilkunastu lat w Polsce jest to co raz powszechniejsza, sprawdzona metoda działania w biznesie, organizacjach pozarządowych, instytucjach publicznych,
- otwiera możliwość pozyskania dodatkowych środków na działania, gdyż w większości darczyńcy finansują obecnie właśnie realizację projektów,

Po co realizować projekty ?

- działanie metodą projektu jest prostsze niż działanie programowe czy strategiczne,
- stosowanie metody projektu zmniejsza ryzyko marnotrawstwa zasobów i chaosu w działaniach,
- umożliwia szybką ocenę skuteczności i efektywności tego, co robimy,
- uczy zarządzać własnymi działaniami, w szczególności planować i oceniać ich wyniki,
- daje okazję do zdobywania nowych umiejętności, a także realizacji indywidualnych pasji.

Po co realizować projekty ?

Dlaczego warto realizować projekty społeczne?

- aby przyczyniać się do rozwiązywania problemów społecznych,
- umacniać pozycję biblioteki w społeczności lokalnej i zmieniać jej wizerunek,
- pozyskiwać ludzi, którzy będą korzystać z oferty biblioteki,
- pozyskiwać partnerów i sojuszników oraz dodatkowe środki na działania,
- zdobywać nowe doświadczenia i wiedzę.

JAK PLANOWAĆ I REALIZOWAĆ PROJEKTY ?

Jak planować i realizować projekty ?

Przygotowanie i realizacja każdego projektu, obejmuje cztery fazy:

- **Planowanie**
- **Organizowanie zasobów**
- **Realizację**
- **Ocenę wyników**

Jak planować i realizować projekty ?

Planowanie czyli określenie:

- celów projektu,
- sposobów ich osiągnięcia,
- działań, które musimy zrealizować oraz czasu, jaki jest na to potrzebny,
- rezultatów realizacji działań,
- zasobów niezbędnych do realizacji działań oraz ich źródeł,
- sposobów monitorowania i oceny realizacji projektu.

Jak planować i realizować projekty ?

Organizowanie zasobów

czyli przede wszystkim zebranie i przygotowanie ludzi oraz środków finansowych, a także innych zasobów materialnych (lokale, sprzęt) oraz pozyskanie partnerów.

Ważne jest także stworzenie struktury realizacyjnej czyli przypisanie odpowiedzialności i stworzenie mechanizmów **komunikacji**.

Jak planować i realizować projekty ?

Realizacja:

realizowanie działań zgodnie z przyjętym planem i w oparciu o zgromadzone zasoby oraz **monitorowanie** realizowanych działań.

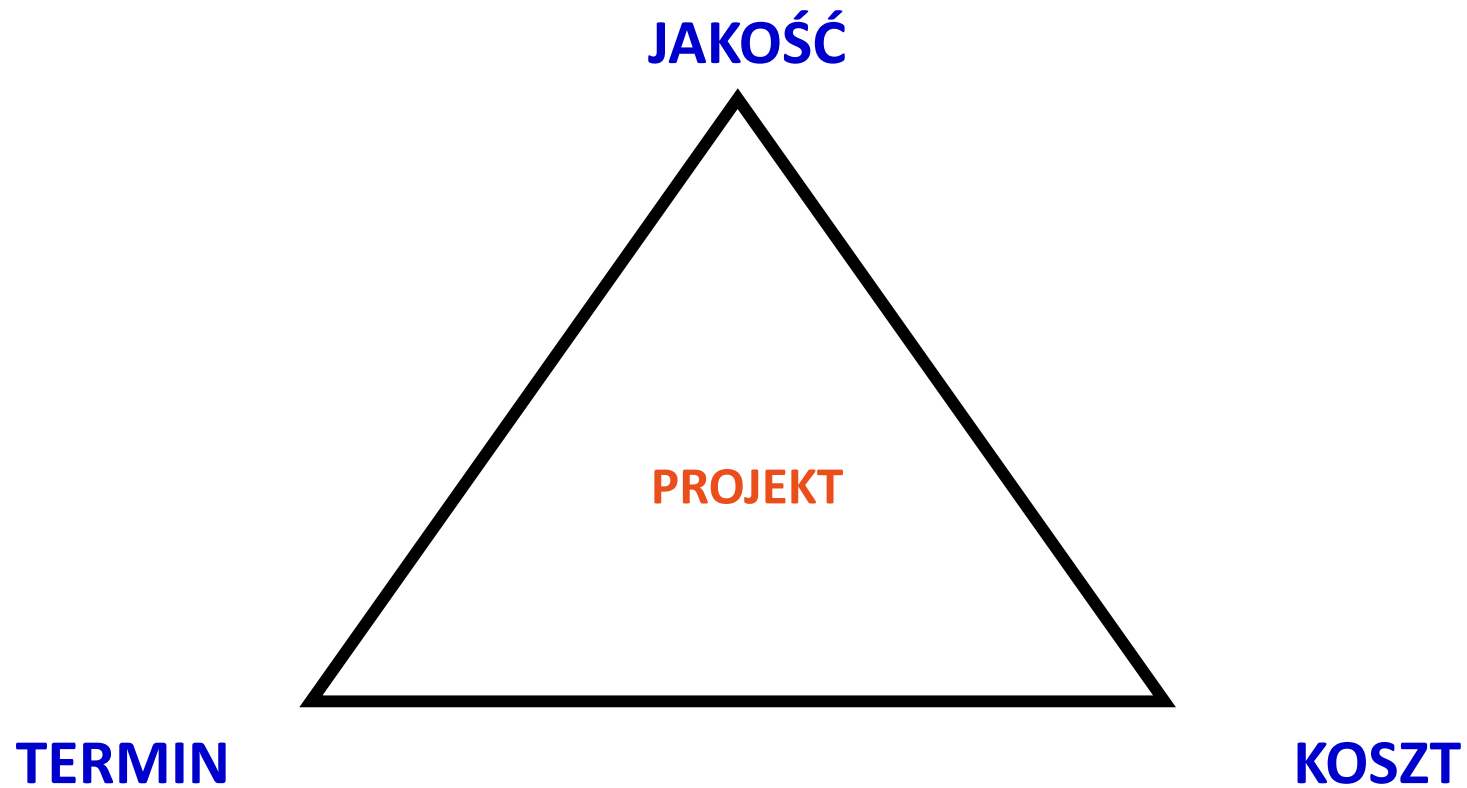
Monitoring to bieżąca kontrola, czy:

- zaplanowane działania są realizowane zgodnie z opisem (jakość),
- są realizowane w planowanych terminach (czas),
- zużywają tyle środków, ile zaplanowaliśmy (koszty).

Jak planować i realizować projekty ?

Jak planować i realizować projekty ?

Ocena wyników:

ocena skuteczności, efektywności i użyteczności realizacji projektu oraz wyciągnięcie wniosków na przyszłość.

Ocena (ewaluacja) projektu to upewnienie się przez realizatora, czy i w jakim stopniu osiągnął zamierzone cele.

Jak planować i realizować projekty ?

Ewaluacja powinna odpowiadać na trzy podstawowe pytania:

- **czy udało nam się zrealizować cele projektu ?
(skuteczność),**
- **czy cele zostały osiągnięte w sposób efektywny ?
(efektywność),**
- **czy projekt przyniósł pożytek ludziom ?
(użyteczność).**

POPRÓBUJMY

Popróbujmy

Popróbujmy

PROBLEM, WYZWANIE

Kolorem pomarańczowym w tej części podane zostały przykładowe pytania z wniosku grantowego do konkursu Aktywna Biblioteka 2012

Do jakiej potrzeby/potrzeb opisanych w Planie Rozwoju Biblioteki odnosi się Państwa projekt ?

Do kogo jest skierowany Państwa projekt ?

Popróbujmy

PROBLEM, WYZWANIE

- **Na czym polega problem?**
- **Kogo dotyczy?**
- **Jakie ma skutki?**
- **Jakie są jego przyczyny?**
- **Kto i co robi, żeby rozwiązać problem?**
- **Co może zrobić biblioteka, żeby rozwiązać problem?**

Popróbujmy

CELE

Jaki jest cel projektu ?

- Do czego chcemy dążyć, jaką zmianę osiągnąć, żeby przyczynić się do rozwiązania problemu ?

Popróbujmy

METODA, POMYSŁ

- **W jaki sposób chcemy działać, żeby realizować wyznaczone cele?**

Popróbujmy

DZIAŁANIA

Harmonogram działań

- **Jakie działania muszą być podjęte, żeby osiągnąć zakładane cele?**
- **Jak te działania rozplanować w czasie?**

Popróbujmy

REZULTATY

Planowane rezultaty projektu

Jakie korzyści dla użytkowników/uczestników projektu przyniesie jego realizacja ?

Jakie będą korzyści dla społeczności lokalnej z realizacji projektu ?

Jakie będą korzyści dla biblioteki ?

Popróbujmy

REZULTATY

Kto i jakie konkretne korzyści odniesie z realizacji projektu?

- **uczestnicy:**
- **społeczność lokalna:**
- **partnerzy:**
- **realizator:**

Popróbujmy

ZASOBY

W jakim stopniu zespół biblioteki i filii będzie włączony w realizację projektu ?

Jakie instytucje, organizacje i grupy (partnerzy projektu) będą zaangażowane w realizację projektu ?

Budżet projektu

Skąd będzie pochodził wkład własny?

Popróbujmy

ZASOBY

- **ludzie,**
- **pieniądze, lokale, sprzęt niezbędny do realizacji projektu,**
- **wkład realizatora, wkład partnerów, sponsorzy, darczyńcy.**

Popróbujmy

MONITORING I OCENA

- **odpowiedzialności w projekcie, mechanizmy podejmowania decyzji i komunikacji,**
- **sposoby zbierania informacji,**
- **sposób oceny realizacji projektu.**

PRZYKŁADY POMOCNYCH NARZĘDZI

Przykłady pomocnych narzędzi

Kryteria S.M.A.R.T. (ang. mądry, sprytny) to zbiór pięciu cech, którymi powinien charakteryzować się dobrze sformułowany cel. Skrót S.M.A.R.T. to akronim od słów:

- **S – Specific numbers (konkretne liczby):** projekt powinien być określony pod względem liczby odbiorców,
- **M - Measurable (mierzalność):** tak sformułowany, by na podstawie danych liczbowych można było wywnioskować w jakim stopniu cel został zrealizowany,

Przykłady pomocnych narzędzi

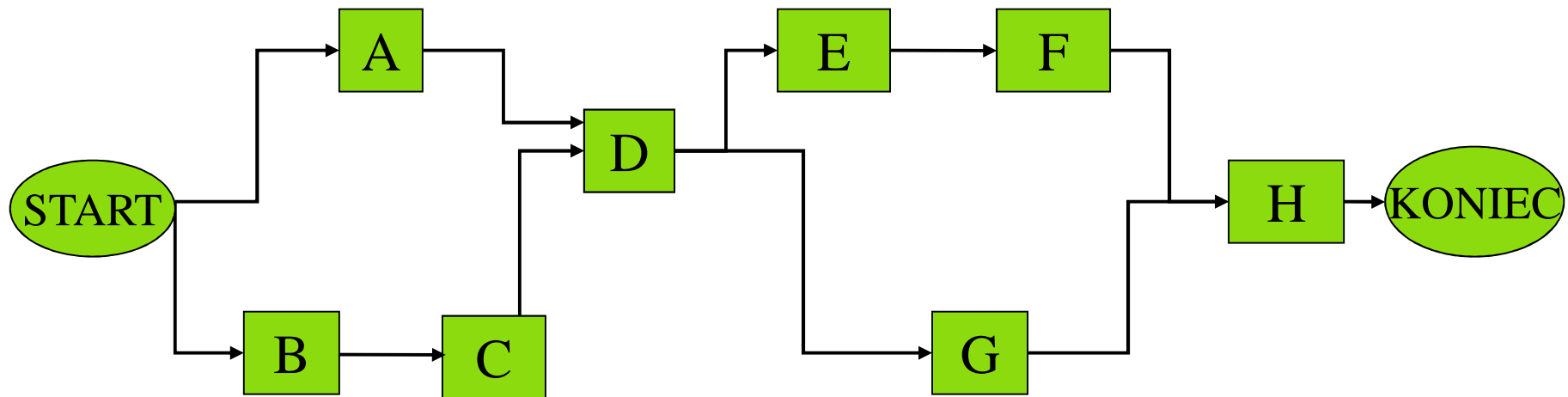
- **A – Area (obszar):** jasno zdefiniowany teren, na którym realizowany jest projekt,
- **R – Realistic (realność):** możliwy do zrealizowania, jednak nie nazbyt łatwy („realność” to w tym przypadku stawianie sobie wysoko poprzeczki!),
- **T – Time (czas):** cel powinien mieć dokładnie określony zakres czasowy, w którym będzie realizowany.

Przykłady pomocnych narzędzi

Diagram sieciowy

Przykłady pomocnych narzędzi

Karta realizacji zadania

**Nazwa/numer
zadania:**

Termin rozpoczęcia:

Termin zakończenia:

Odpowiedzialny za realizację:

Opis (cel, wyniki):

Niezbędne warunki do realizacji zadania:

O CZYM PAMIĘTAĆ ?

O czym pamiętać ?

- Nie działania lecz cele
- Nie intuicja lecz wiedza
- Nie życzenia lecz liczby
- Nie pieniądze a ludzie
- Nie w pojedynkę lecz zespołowo
- Nie doraźnie lecz perspektywicznie
- Nie wybiórczo lecz kompleksowo
- Nie sztywno lecz elastycznie

DZIĘKUJĘ

biblioteka
pełna ludzi